

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

مرجع تصویب: قوه قضائیه

شماره ویژه نامه: ۱۴۶۹

سه‌شنبه، ۱۱ آبان ۱۴۰۰

سال هفتاد و هفت شماره ۲۲۳۱۸

بخشنامه قوه قضائیه در خصوص میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌ها

۱۷/۱۲/۱۳۹۹

شماره ۱۰۰/۱۶۱۴۶۴/۹۰۰۰

بخشنامه قوه قضائیه در خصوص میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌ها

در اجرای اصل ۱۵۶ قانون اساسی، بندهای اول و ششم سیاستهای کلی امنیت قضایی مصوب ۲۷/۷/۱۳۸۱ مقام معظم رهبری و با توجه به حکم مقرر در ردیف اول جدول شماره ۱۶ شاخصهای توسعه حقوقی و قضایی، موضوع بند «د» ماده ۱۱۳ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴/۱۲/۱۳۹۵ که به جهت ارتقاء شاخصهای توسعه حقوقی و قضایی، میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌ها را به شرح زیر تعیین نموده است:

۱- دادسرای عمومی و انقلاب: چهل و شش روز؛

۲- دادگاه‌های بخش: هفتاد روز؛

۳- دادگاه‌های کیفری دو: هفتاد و نه روز؛

۴- دادگاه‌های حقوقی: یکصد و چهار روز؛

۵- دادگاه‌های انقلاب: هشتاد و شش روز؛

۶- دادگاه‌های کیفری یک: دویست و بیست و چهار روز؛

۷- دادگاه‌های تجدید نظر: نود روز.

مقرر می‌دارد در اجرای ضوابط مذکور اقدامات زیر را معمول گردد:

یک - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوهقضائیه:

الف - ایجاد سازگار مناسب در بستر سامانه مدیریت پرونده‌های قضایی به گونه‌ای که، مدت زمان تعیین شده در ردیف اول جدول شماره ۱۶ بند د ماده ۱۱۳ قانون مذکور، از زمان ارجاع پرونده به هریک از شعب مراجع قضایی، به عنوان میانگین زمان رسیدگی محاسبه و چنانچه به هر دلیل در مدت مذکور پرونده‌ها به رای نهایی منتهی نشود، سامانه به صورت خودکار و حداقل در پایان هر ماه مراتب را حسب مورد به قاضی رسیدگی‌کننده و رئیس واحد قضایی مربوط گزارش نماید؛

ب - فراهم نمودن امکان دسترسی برخط برای رییس کل دادگستری استان، دادستان و رییس حوزه قضایی نسبت به پرونده‌هایی که زمان رسیدگی در قانون و این بخشنامه رعایت نشده و رسیدگی به آنها بیش از دو برابر میانگین مقرر به طول انجامیده است، با ذکر مشخصات دقیق و نیز دسترسی به پرونده‌های فاقد وقت، اوقات بلااقدام، اوقات نظارت دفتری نامتعارف، دادنامه‌های با متن ناقص، دستورات بلااقدام و مکاتبات مکانیزه رؤیت نشده؛

پ - نظارت بر عملکرد دفا تر خدمات الکترونیک قضایی به منظور بررسی مستمر علل برگشت شکواییه‌ها و دادخواست‌ها از مراجع قضایی به دفا تر مزبور و رفع نواقص این دفا تر جهت جلوگیری از اقداماتی که موجب افزایش ورودی غیرواقعی به مراجع قضایی می‌شود؛

پ - ارتقاء و توسعه سامانه‌های مربوط به منظور فراگیر شدن ابلاغ الکترونیک در تمام مراحل رسیدگی در سراسر کشور و اتخاذ تدابیر مقتضی جهت اطمینان از ابلاغ اوراق قضایی به گروه‌های خاص مانند زندانیان، سالمندان، کم‌سوادان، بیماران، معلولان و اتباع خارجی با روش‌هایی نظیر ابلاغ همزمان به سرپرست قانونی و اطلاع‌رسانی از صدور ابلاغ به اشخاص مورد تأیید ایشان با همکاری دادگستری‌ها و سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی؛

ت - اتخاذ تدابیر لازم جهت ایجاد، تکمیل و ارتقای سازکارهای استعلام برخط مراجع قضایی از دستگاه‌های اجرایی، ضابطان دادگستری، پزشکی قانونی، ادارات ثبت اسناد و املاک، شرکت‌های بیمه، بانک‌ها و وصول برخط و سریع پاسخ استعلامات به نحوی که به محض وصول پاسخ استعلام و همچنین در موارد تاخیر در وصول پاسخ استعلام، مراتب به نحو هوشمند به مقام استعلام‌کننده اطلاع‌رسانی شود؛

ث - ارتقای سامانه اطلاعات موثر اشخاص (ساما) به منظور شناسایی و کنترل تردد متهمان و محکومان متواری و دسترسی مقامات قضایی به بانک‌های اطلاعاتی موجود جهت تسهیل و تسریع دستگیری آنان؛

ج - تقویت سامانه‌های موجود و فراهم کردن موجبات دسترسی مقامات قضایی به بانک‌های اطلاعاتی به منظور شناسایی اموال محکومان و متهمان و استخراج هویت و محل اقامت آنان، بدون نیاز به استعلام از مراجع ذیربط جهت تسریع در رسیدگی و اجرای احکام.

دو - قضات دادگاهها و دادرها :

الف - بهره‌گیری از سامانه‌های مذکور این بخشنامه و برنامه ریزی و اقدام به منظور تحقق هدف مقرر در جدول شماره ۱۶ قانون مذکور؛

ب - تهیه و ارسال گزارش در پایان هر فصل سال حسب مورد به دادستان و رییس حوزه قضایی در مورد پرونده‌هایی که با گذشت بیش از دو برابر میانگین زمان مذکور منجر به صدور رأی نهایی نشده، با ذکر علت؛

تبصره - ملاک محاسبه برای ابتدای زمان رسیدگی، زمان ارجاع پرونده به شعبه و پایان رسیدگی به پرونده، صدور رأی یا تصمیم قضایی مختومه‌کننده است که موجب خروج پرونده از رسیدگی در شعبه شود و مصادیق آن در ماده ۴ دستورالعمل «سنجش بهره‌وری و پرداخت فوق‌العاده اضافه کار کارکنان واحدهای قضایی استان‌ها مصوب ۷/۸/۱۳۹۹» احصاء شده است.

پ - رعایت شاخص‌های رأی متقن، به شرح مذکور در دستورالعمل ارزیابی اتقان آراء قضایی مصوب ۱۳۹۹ با توجه به لزوم حمایت از انتظارات مشروع شهروندان و ایجاد اعتماد آنان به تضمین دادرسی عادلانه و احقاق حق و رعایت حقوق اصحاب دعوی؛

ت - ثبت کلیه پرونده‌ها بلافاصله پس از ارجاع به شعبه؛

ث - تعیین تکلیف پرونده به قید فوریت پس از اتخاذ تصمیم مختومه‌کننده، با رعایت مقررات قانونی و خودداری از بدون اقدام ماندن پرونده در شعبه؛

ج - نظارت بر عملکرد کارکنان دفتری، به‌ویژه در مواردی از قبیل عدم تکمیل دادخواست بدوی و تجدید نظر، بایگانی نکردن به موقع اوراق پرونده، انجام ندادن به موقع دستورات قضایی، عدم تنظیم صحیح اوراق احضار و ابلاغ، عدم تعیین وقت نظارت مناسب و عدم بررسی وصول یا عدم وصول پاسخ استعلامات پیش از حلول وقت، در اجرای بند ۴ ماده ۱۴ قانون نظارت بر رفتار قضات.

چ - توزیع مناسب اوقات رسیدگی و اصدار به موقع آراء قضایی در تمامی ایام ماه و اجتناب از محول نمودن صدور آنها به روزهای پایانی هر ماه که باعث ایجاد شائبه کاهش اتقان آراء می‌گردد.

سه - روسای کل دادگستری استان، دادستانها و روسای حوزه‌های قضایی، حسب مورد:

الف - اعمال نظارت با اتخاذ تدابیری مانند ارائه تعلیمات و انجام اقدامات لازم جهت تسریع در تحقیقات و رسیدگی و تقلیل فرایندها؛

ب - برنامه‌ریزی، اتخاذ تدابیر لازم، اقدامات حمایتی و استفاده از مشوق‌های مالی و غیرمالی در صورتی که تعیین تکلیف و صدور رأی نهایی در پرونده‌های مطرح در شعب دادرها و دادگاهها در مهلت مقرر در این بخشنامه، مستلزم حضور قضات و کارکنان اداری در خارج از وقت اداری باشد؛

پ - فراهم نمودن امکانات و ملزومات مورد نیاز در حدود مقدرات؛

ت - نظارت بر واحد ارجاع با هدف ارجاع فوری شکایات و دادخواست به شعب و رعایت عدالت و تناسب ارجاع و موجودی در دادرها و دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر با توجه به اهمیت پرونده و تخصص و تجربه قضات؛

ث - بازرسی از مراجع قضایی استان و بررسی و تحلیل داده‌های آماری به منظور شناسایی عوامل موثر در اطاله رسیدگی و نظارت بر عملکرد شعب دادرها و دادگاهها، با دریافت گزارش‌های سامانه‌های مربوط و نظارت بر اصدار به موقع آراء قضایی و اجتناب قضات از تجمیع صدور آراء در روزهای پایانی ماه؛

ج - نظارت کامل به اتقان آراء و کیفیت رسیدگی و با رعایت قوانین و مقررات؛

چ - اهتمام ویژه به توسعه صلح و سازش و استفاده از ظرفیت شورای حل اختلاف جهت کاهش ورودی دادرها و دادگاهها؛

ح - رصد سامانه مذکور در این بخشنامه جهت تذکر به قضات در صورتی که به هر علت میانگین قانونی زمان رسیدگی به پرونده‌ها از مهلت‌های مقرر تجاوز نماید یا بی‌نظمی در دفتر گزارش شود؛

خ - شناسایی موانع موجود و رفع آن در جهت تحقق رسیدگی در میانگین مقرر در جدول شماره ۱۶؛

د - توجه به تراکم پرونده و کثرت دعاوی در تأمین، توزیع و تعدیل نیروی انسانی اداری و تخصیص امکانات و ملزومات به صورت عادلانه و متناسب با کثرت پرونده‌ها؛

ذ - نظارت بر ضابطان دادگستری، جهت تحقق رسیدگی در میانگین زمان تعیین شده در این بخشنامه؛